

význam předpisů o obeslání za účelem výsledku stran, jakož i význam a důsledky toho, nedostaví-li se jedna ze stran k výsledku. Vytýká tedy dovolání nesprávný výklad předpisů práva procesního, který však nemůže opodstatnit dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci, jenž má na mysli jen nesprávné použití hmotného práva. Nesprávný výklad práva procesního lze uplatňovati jen jako vadnost řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., pokud se týče jako zmatečnost podle § 503 čis. 1 c. ř. s. Dovolací soud zabýval se proto příslušnými vývody dovolacího spisu s hlediska dovolacího důvodu vadnosti řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., který ostatně dovolání uplatňuje výslovně též proto, že následkem nesprávného právního názoru odvolacího soudu nebyl proveden nabídnutý a řádně připuštěný důkaz výsledkem žalované jako strany. Tutéž výtku činila žalovaná již v odvolání, ale odvolací soud ji správně a výstižně vyvrátil, takže lze dovolatelku odkázati na příslušné důvody napadeného rozsudku, k nimž jest na vývody dovolacího spisu dodati ještě toto: Při ústním líčení dne 22. listopadu 1927 bylo prohlášeno v přítomnosti žalované průvodní usnesení, jímž připuštěn důkaz výsledkem stran o okolnostech v průvodním usnesení uvedených a jímž stranám uloženo, by se k ústnímu líčení, odročenému k provedení připuštěných důkazů na den 24. ledna 1928 dostavily osobně. Žalovaná podepsala protokol bez odporu (§ 215 c. ř. s.). S hlediska předpisu § 375 c. ř. s. nebylo by bývalo závady, by nebyl výslech žalované jako strany proveden ihned po prohlášení průvodního usnesení. Odročil-li však soud první stolice ústní líčení k vůli současnému výsledku žalobce, nebylo již vzhledem k předpisu § 426 c. ř. s. zapotřebí zvláštního obeslání žalované podle druhého odstavce § 375 c. ř. s. Učinil-li soud první stolice více, než bylo za tohoto stavu věcí potřebí, a obeslal-li žalovanou k výsledku ještě zvláštní obsílkou, která ovšem neodpovídala předpisu § 375 druhý odstavec c. ř. s., nelze spatřovati vadu řízení, která by byla způsobila zamezení úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře, v tom, že žalované bylo místo předvolání k výsledku doručeno obyčejné vyrozumění o nařízení roku. Předpis § 375 druhý odstavec c. ř. s. není formálním předpisem, který by byl sám sobě účelem, nýbrž sleduje toliko cíl, by strana jednání nepřítomná byla informována povšechně o předmětu výsledku, by mohla jednak uvážiti, co jest jí o dotýčných skutečnostech známo, jednak si mohla připravit případné pomůcky na podporu paměti. Vše to by bylo ohledně žalované splněno.

Čís. 8929.

Splátkové obchody (zákon ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák.).

Zrušen-li prodej losů na splátky, má prodatel nárok na náhradu za výkon herního práva kupitelem, jakož i na úroky z investované jistiny.

Žalobce koupil od žalované losy na splátky. Obchod byl napotom zrušen a žalovaná vrátila žalobci, zaplativšímu jí dosud ve splátkách 7.660 Kč, jen 3.831 Kč. Proti žalobě o zaplacení rozdílu s příslušenstvím (celkem 4.605 Kč) namítla žalovaná: Vyúčtování žalované stalo se úplně podle § 2 a § 11 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. a na základě zvyklostí při splátkovém obchodě s losy. Podle § 2 zákona o obchodech splátkových je kupující strana po stornování obchodu nejen povinna, věc vrátiti, nýbrž i nahraditi prodávajícímu škodu podle okolností případu, zejména dáti mu přiměřenou odměnu za užívání věci. Podle § 11 cit. zák. platí předpisy tohoto zákona o obchodech splátkových také u losů a cenných papírů. V tomto sporu lze tato ustanovení zákona vyložit jen v ten rozum, že kupující (žalující) musí nahraditi prodávajícímu (žalované) nejen herní práva losů na splátky prodaných, kterých užíval podle skutečné jejich ceny, nýbrž i úrok z investovaného kapitálu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, přiznav žalované nárok na náhradu za výkon herního práva, jakož i nárok na úroky z investovaného kapitálu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvod y: Odvolatel zdůrazňuje, že herní právo u státních stavebních losů má standartní pevnou cenu a že již proto nemůže býti platnou náhradou vzhledem k ustanovení poslední věty § 2 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák., ale přehlíží, že podle § 2 téhož zákona má kupitel prodávateli nejen vrátiti věc, nýbrž i podle okolností případu nahraditi škodu a dáti přiměřenou náhradu za to, že mezi tím užíval věci. K užívání losů patří užívání herního práva, které jest s losem nerozlučně spojeno, může však býti samo o sobě předmětem obchodu. Odvolatel vykonal, jak první soud z posudku znalce zjistil a jak zůstalo v odvolacím řízení nepopřeny, šestkrát herní právo. Prodávatel mohl tedy, kdyby losy nebyly bývaly zaprodány kupiteli na splátky, vydati a prodati promesy (hrací listy) na tyto losy ke každému tahu, celkem 60 kusů po 35 Kč za 2.100 Kč. Za to musí dostati přiměřenou náhradu, jež se rovná ceně herních práv, která činila při promese na jeden celý stavební los 35 Kč mimo promesní kolek, který by cenu tu zvýšil ještě o 5 Kč na 40 Kč. Odvolatel byl by o částku 2.100 Kč obohacen, kdyby neměla býti přiřknuta žalované firmě. Jí náleží však kromě této náhrady herního práva i nárok na úroky z investovaného kapitálu. Je sice pravda, že prodávatel může prodati herní právo jen tehdy, má-li los ve vlastnictví, ale neplyne z toho ještě důsledek, který uplatňuje odvolatel (kupitel), že úroky z investovaného kapitálu jsou zahrnuty v ceně promesy (hracího listu). Prodávatel nemusil koupiti losy dlouho před tahem, tu by se mu los podražil o úroky. Prodávatel může koupiti losy těsně před tahem, prodati příslušné herní právo a prodati pak losy ihned po tahu, takže úroky za několik dnů, kdy losy držel, nepadají vůbec na váhu. Při prodeji losů na splátky je však prodávatel nucen držeti losy pro kupitele k dispozici po celou dobu trvání smlouvy. Strana žalovaná má tudíž kromě nároku na náhradu herního práva ve sporném případě i nárok na úroky z investovaného kapitálu. To je její škoda podle okolností souzeného

případu. Náhrada herního práva přísluší jí proto, že kupitel losů po dobu trvání smlouvy užíval, jak bylo shora doličeno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle § 2 druhý odstavec splátkového zákona má kupitel prodávajícímu nahraditi podle okolností případnou škodu a zejména dáti mu přiměřenou náhradu za to, že mezi tím užíval věci. Podle § 11 platí tento předpis podle svého smyslu také o prodeji losů. Poukazuje-li zákon na náhradu přiměřenou okolnostem případu a v § 11 na smysl předpisu, přenechává soudci, by uvažoval o každém případě podle jeho zvláštností. Právem přihlédl proto i odvolací soud, uvažuje o přiměřenosti náhrady, kterou může požadovati žalovaný od žalobce, po případě o náhradě škody, ke skutečnostem, jenž uvedl znalec ve svém posudku. Přes to posoudil soud věc samostatně podle své úvahy, třebaže se jeho názory shodují s názory znalcovými. Zjistil-li soud, že žalobci byla šestkrát poskytnuta možnost výhry na sporné losy, nelze věci rozuměti jinak, než že vykonal šestkrát herní právo. Mohl-li žalovaný jinak přenechat herní právo třetímu za peníze, kdyby nebyl ho vykonal žalobce, nelze uznati jinak, než že žalovanému přísluší náhrada za herní právo i podle § 2 splátk. zák.

Nesporná skutečnost, že o náhradě herních práv jakož i úroků nebyla řeč předem, opravňuje nárok žalovaného na náhradu i podle poslední věty § 2 odst. 2 splátk. zák. Že by žalovanému příslušely jen úroky ze lhůt pozdě zaplacených, nikoli z investované jistiny, nelze dovoditi ani z § 2 splátk. zák. Co do úroků poukazuje dovolatel na obdobu prodeje nábytku, ale při tomto jde o skutečné, fysické opotřebení, čehož není při losech. Nehodí se proto obdoba ta na sporný případ.

Čís. 8930.

Předpokladem použití § 28 j. n. jest, že občanská právní věc jest podrobena tuzemské soudní pravomoci. Otázka, zda tomu tak, jest otázkou ryze procesuální. Je-li podle předpisů jurisdikční normy o místní příslušnosti nebo podle mezinárodních smluv nebo posléze podle zásad mezinárodního práva některý tuzemský soud ať z důvodů věcných ať osobních vůbec příslušným, patří věc k pravomoci tuzemského soudnictví. Okolnost, že na právní případ bylo by použití předpisů tuzemského práva, neodůvodňuje ještě pravomoc tuzemských soudů.

(Rozh. ze dne 2. května 1929, Nd I 197/29.)

N e j v y š š í s o u d zamítl návrh Anny K-ové, by byl podle § 28 j. n. určen místně příslušný soud pro její žalobu proti Volkfangu H-ovi o náhradu škody placením měsíční renty.